

Vyučovací předmět:	Český jazyk a literatura
Období – ročník:	3. období – 6. ročník
Učební texty:	Český jazyk pro 6.ročník ZŠ a primu víceletého gymnázia (Fraus 2003) Pracovní sešit pro 6.ročník ZŠ a primu víceletého gymnázia (Fraus 2003) Čítanka pro 6.ročník ZŠ a primu víceletého gymnázia (Fraus 2003)

Očekávané výstupy předmětu

Na konci 3. období základního vzdělávání žák:

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA

1. *odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji*
2. *rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru*
3. *rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj*
4. *dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci*
5. *odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru*
6. *v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči*
7. *zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu*
8. *využívá základy studijního čtení - vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát*
9. *uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování*
10. *využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů*

JAZYKOVÁ VÝCHOVA

11. *spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova*
12. *rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh*
13. *samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami*

14. *správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci*
15. *využívá znalosti o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace*
16. *rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí*
17. *v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí*
18. *rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití*

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

19. *uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla*
20. *rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora*
21. *formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo*
22. *tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie*
23. *rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty*
24. *rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele*
25. *uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře*
26. *porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování*
27. *vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích*

Cílové zaměření předmětu v 6. ročníku ZV

Vzdělávání v předmětu v 6. ročníku směřuje k:

- ovládnutí základních jazykových jevů pro dorozumívání v ústní i písemné podobě;
- rozvíjení kultivovaného písemného i ústního projevu;
- osvojení pravidel pro vytváření psaných textů;
- osvojování a rozvíjení čtenářských schopností;
- čtení textu s porozuměním a následnou reprodukcí;
- vytváření prostoru pro samostatné získávání informací z různých zdrojů (slovníky, jazykové příručky, ...).

Očekávané výstupy	Dílčí výstupy	Učivo	Průřezová témata	Poznámky
MLUVNICE				
		Úvod do učiva – proč se učíme češtině		
Tvarosloví				

<p>OVO 13: samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami</p> <p>OVO 14: správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci</p> <p>OVO 15: využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace</p> <p>OVO 17: v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozlišuje jednotlivé slovní druhy; - zná mluvnické kategorie - správně skloňuje slovní druhy a tvoří spisovné tvary slov; - teoreticky i prakticky rozliší podstatná jména abstraktní a konkrétní, pomnožná, hromadná a látková; - osvojí si pravopis jmen vlastních a jednoduchých názvů zeměpisných; - určuje druhy přídavných jmen; - zařadí přídavná jména ke vzorům; - zvládá pravopis koncovek přídavných jmen; - rozliší druhy zájmen a umí je využít v praxi; - vyhledává jejich tvary v textu; - rozliší druhy číslovek a uplatňuje pravopisná pravidla; - vyhledává jejich tvary v textu; - správně časuje slovesa, tvoří spisovné tvary a vědomě je užívá ve vhodných komunikačních situacích; - utvrzuje si učivo o shodě přísudku s podmětem ; 	<p>Opakování slovních druhů</p> <p>Podstatná jména</p> <p>Opakování – mluvnické kategorie – procvičování mluvnických kategorií</p> <p>Podstatná jména konkrétní a abstraktní</p> <p>Podstatná jména pomnožná, hromadná, látková</p> <p>Podstatná jména obecná a vlastní</p> <p>Procvičování tvarů podstatných jmen podle vzorů</p> <p>Některé odchylky od pravidelného –</p> <p>skloňování podstatných jmen</p> <p>Pravidla českého pravopisu</p> <p>Přídavná jména</p> <p>Opakování – druhy přídavných jmen</p> <p>Pravopis koncovek přídavných jmen</p> <p>Tvoření tvarů přídavných jmen</p> <p>Stupňování přídavných jmen</p> <p>Skloňování přídavných jmen</p> <p>Jmenné tvary přídavných jmen</p> <p>Zájmena</p> <p>Opakování – druhy zájmen</p> <p>Skloňování zájmen dle vzorů ten a náš</p> <p>Skloňování zájmena jenž</p> <p>Skloňování zájmen podle vzorů přídavných jmen</p> <p>Číslovky</p> <p>Opakování – druhy číslovek</p> <p>Skloňování základních číslovek</p>	<p><u>OSV 1 Rozvoj schopností poznávání</u> – dovednosti pro učení a studium</p> <p>EV 4 <u>Vztah člověka k prostředí</u> – životní styl</p> <p>OSV 1 <u>Rozvoj schopností poznávání</u></p> <p>OSV 1</p>	<p>časové období: září-říjen</p> <p>listopad</p> <p>prosinec</p> <p>leden</p>
---	--	--	---	---

	<p>- využívá výběru plnovýznamových sloves ve stylistických cvičeních;</p>	<p>Slovesa Opakování – mluvnické kategorie Podmiňovací způsob přítomný a minulý Slovesný čas – užívání slovesných časů Slovník spisovné češtiny pro školu a veřejnost</p>		<p>únor</p>
--	--	--	--	-------------

Skladba			
<p>OVO 15: využívá znalosti o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace</p> <p>OVO 16: rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozpoznává základní i rozvíjející větné členy; - v písemném projevu zvládá syntaktický pravopis; - určuje věty podle funkce; - orientuje se v grafickém znázornění větných členů; - rozliší větu jednoduchou a souvětí; - osvojí si běžné spojovací výrazy; 	<p>Větné členy Opakování – základní skladební dvojice Shoda přísudku s podmínkem Rozvíjející větné členy – přívlastek – předmět – příslovečné určení Stručná mluvnice česká</p> <p>Věta jednoduchá Opakování Grafické znázornění věty jednoduché</p> <p>Souvětí Opakování Určování vět hlavních a vedlejších Grafické znázornění souvětí Nejobvyklejší spojovací výrazy Interpunkce v souvětí</p>	<p>OSV 10 <u>Řešení problémů a rozhodovací dovednosti- dovednosti pro řešení problémů</u></p> <p>březen</p> <p>duben</p>
Zvuková stránka jazyka			
<p>OVO 11: spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova</p>	<ul style="list-style-type: none"> - rozliší spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití; - odliší v komunikaci jazyk spisovný, hovorové prvky, nespisovný jazyk 	<p>Opakování o hláskách Spisovná a nespisovná výslovnost Zvuková stránka slova a věty Národní jazyk: spisovná čeština a její funkce, obecná čeština a nářečí a jejich funkce</p>	<p>květen</p>
Rozvrstvení národního jazyka			
<p>OVO 15 OVO 18: rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití</p>	<ul style="list-style-type: none"> - seznámí se s ukázkami českého a moravského nářečí; - rozliší jednotlivé složky jazykovědy; 	<p>Řeč a jazyk Jazykověda a její složky</p>	<p>OSV 8 – <u>Komunikace – řeč těla, řeč zvuků a slov, dovednosti pro sdělování verbální i neverbální</u></p> <p>červen</p>

<p>OVO 10: využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů</p>	<ul style="list-style-type: none"> - stanoví se spolužáky pravidla třídní diskuse a dodrží je při diskutování a debatách vč. digitálních - vyslechne v diskusi názory ostatních a v diskusi na ně korektně reaguje; nevymýšlí si při argumentaci, co spolužák řekl, ale argumentuje v souladu s tím, co bylo řečeno - požádá o dodržování pravidel diskuse, pokud jsou porušena 	<p>Dějová posloupnost při vypravování Osnova vypravování Jazykové prostředky vypravování Vyprávění podle obrázku Dokončení příběhu</p> <p>Diskuse aktivní komunikace: třídní a školní pravidla diskuse a debaty; poctivá, korektní argumentace</p>		<p>Květen - červen</p>
LITERÁRNÍ VÝCHOVA				
Literární druhy				
<p>OVO 28: rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele</p>	<p>- charakterizuje základní literární druhy</p>	<p>Poezie Próza Drama Rozdělení základních literárních druhů</p>		<p>Září - říjen</p>
Literární žánry				
<p>OVO 19: uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk</p>	<p>- seznamuje se s lidovou tvořivostí - vyjadřuje vlastními jazykovými prostředky obsah přísloví a</p>	<p>Lidová slovesnost – hádanky, říkadla, rozpočítadla Přísloví, rčení, pranostiky, slovní hříčky, písně, lidové hry</p>	<p><u>MkV 1 Kulturní diference</u> – poznávání vlastního kulturního zakotvení</p>	<p>listopad</p>

<i>literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla</i>	<i>pranostik, vyjadřuje hlavní myšlenky</i>		<i>MkV 2 <u>Lidské vztahy</u> – vztahy mezi kulturami</i>	
OVO 20: rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora OVO 22: tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie	- osvojuje si základní básnické prostředky	Vánoční regionální zvyky Báseň – sloka, verš, rým, rytmus		Prosinec
OVO 19 OVO 22	- při rozboru liter. díla využívá zákl. literárních pojmů	Básnické prostředky – obrazné pojmenování (metafora), přirovnání, zosobnění		Leden
OVO 19 OVO 21: formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo	- výrazně čte - dokáže reprodukovat přečtený text	Pohádky – lidové, umělé, kouzelné, moderní, cizích národů	<i>MkV 2 <u>Lidské vztahy</u> – vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur);</i>	Únor
OVO 21	- formuluje vlastní názory na umělecké dílo - zná alespoň jednu regionální pověst	Báje – staré řecké báje Pověsti – druhy pověstí (národní, hrdinské, rodové, místní)		Březen Duben
OVO 19 OVO 26: porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování	- reprodukuje text na základě vlastní četby	Povídky – dobrodružné, ze života dětí, humoristické		Květen, červen